

УДК 327.8(32:328.184)

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2024/1-58/79-85>

Маріанна МАРУСИНЕЦЬ, канд. філол. наук

доц., ст. наук. співроб., ст. дослідник

ORCID ID: 0000-0001-7366-9328

e-mail: maruszinec.marianna@kmf.org.ua

Науково-дослідний центр імені Тіводора Легоцькі
Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці II

ОСОБЛИВОСТІ ІРЛАНДСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ та УЧАСТЬ ІРЛАНДСЬКОЇ ДІАСПОРИ в ПОЛІТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ у США

Вступ. Наприкінці XIX та на початку XX ст. американці ірландського походження стали потужною політичною силою у містах США. Грунтуючись на принципах лояльності до особистості й організації, вони допомогли створити так звані "політичні машини", що здатні отримати голоси на різних виборах. Історії Ірландії та США переплітаються внаслідок міграції, торгових та економічних зв'язків, а також дипломатичного тиску з боку урядів і недержавних суб'єктів. Дві молоді нації поєднала спільна історія британського колоніалізму.

Методи. У методологічну основу дослідження покладено принципи історизму та об'єктивності. Було застосовано системний підхід, що дозволило вивчити ірландську діаспору як систему, що динамічно розвиватиметься і складається з елементів, які взаємопов'язані та впливають один на одного.

Було застосовано такі методи дослідження: аналізу та синтезу, історичний, порівняльний методи, загальнонаціональні опитування, моделювання проблем етнополітичної сфери, аналіз документів Ірландії та США з проблем етнополітики та лобізму.

Результати. Сьогодні ірландська діаспора бере активну участь у політичному процесі США. Представники ірландського етносу зіграли одну із ключових ролей у процесі формування американської нації та державності. Ірландська лобістська система побудована таким чином, що фінансові еліти завжди підтримують представників своєї громади, які прагнуть зробити політичну кар'єру.

Ірландська діаспора США впливає на політичний процес у США та має вагоме лобі в державних структурах. Однак, незважаючи на суттєвий вплив, також зазначається, що ірландська діаспора певною мірою втрачає свій вплив. Причинами є велика кількість суперників і відсутність чіткої політичної програми. Приміром, лише ірландська спільність має в Конгресі два об'єднання, що є показником аж ніяк не сили, а розбіжностей у її лавах. До того ж, етнічна належність грає сьогодні при голосуванні набагато меншу роль, ніж конфесійна чи класова.

Висновки. Розкрито, що зростання впливу етнічних груп на зовнішню політику США почалося у XIX ст. з діяльності численної, згуртованої та англомовної ірландської діаспори. Ірландські емігранти всіляко прагнули залучити США перш за все у вирішення конфлікту з Великою Британією, розраховуючи у такий спосіб здобути незалежність Ірландії. Доведено, що американці ірландського походження, які утворюють значну та впливову діаспору в США, теордо віряють у збереження своєї ідентичності та всілякими способами прагнуть підтримувати Ірландію – від фінансово-економічної до політичної підтримки Ірландії на світовій політичній арені.

Ключові слова: Діаспора, ідентичність, політичний процес, зовнішня політика, США, Ірландія, президент США.

Вступ

Сьогодні вчені все частіше називають діаспори впливовими "акторами" у світовій політиці. Ірландська діаспора США істотно впливає як на внутрішню, так і на зовнішню політику країни. Це обґрунтовується тим фактом, що ірландська діаспора є третьою етнічною групою в США та вихідці з Ірландії беруть активну участь у політичному процесі. Лише на вершині політичного процесу в США варто зазначити 22 президенти країни, які мають ірландське походження. Серед відомих політичних лідерів США виокремлюється 46-й президент – Дж. Байден. Примітно, що Дж. Байден, який часто посилається на своє ірландське коріння, успадкував історичні транснаціональні відносини з Ірландією. Використання ірландської діаспори США у досягненні політичних цілей розпочалося на початку XX ст. Зокрема, перший Президент Ірландської Республіки подорожував Сполученими Штатами, прагнучи мобілізувати ірландську діаспору, щоб переконати президента США В. Вільсона, який також мав ірландське коріння, надати дипломатичне визнання Ірландській Республіці в 1919 р. Хоча місія не була успішною, це символізувало розуміння ірландцями, що діаспора в Америці може використовуватися для тиску на уряд США і тим самим формувати американську зовнішню політику у своїх інтересах. Відтак, ірландці диференціювали діаспору в США від ірландської в інших державах з огляду на політичну, військову та економічну міць США у XX ст., що посилювалася. У цьому контексті стверджується наяв-

ність переконаності у тому, що ірландська діаспора США могла бути використана для впливу на американську зовнішню політику щодо Ірландії. У зв'язку з цим зазначимо, що значна увага американцями ірландського походження приділялася питанню залучення підтримки видатних американців ірландського походження та ірландської діаспори у США на підтримку мирного процесу в Північній Ірландії.

Метою статті є аналіз розвитку ірландської діаспори в контексті її впливу на політичний процес у США та перспективи збереження ірландської ідентичності у США.

Огляд літератури. Оскільки Ірландія є демократичною державою, місцеві групи іммігрантів вільно об'єднуються і таким чином впливають на зовнішню політику держави. Одним із таких засобів об'єднання є організація на основі національного походження через діаспоральні групи. З усіх таких груп у США ірландці є однією з найвідоміших і вивчених через велику кількість осіб, які емігрували з Ірландії за останні кілька століть. Внесок, який зробили ірландці в розвиток США як успішного "актора" сучасної системи міжнародних відносин, неоціненний.

Популярність ірландської діаспори у США і в усьому світі спонукала дослідників приділяти більше уваги як процесу виїзду, перетину кордону та прибуття, так і тому, як ця діаспора обособлювалася, інтегрувалася та впливала на політичний процес у США, як у сфері внутрішньої, так і зовнішньої політики (Fitzgerald, & Lambkin, 2008). Дослідження більш пізніх моделей і досвіду міг-

© Марусинець Маріанна, 2024

рації з Ірландії наголошують на взаємозв'язку тих, хто іммігрував зі своєї батьківщини та на їхньому внеску в розвиток США (Trew, 2013).

Історики все частіше порівнюють ірландців в Америці з ірландською діаспорою в інших частинах світу, виявляючи подібності й відмінності залежно від місця їхнього призначення (Kenney, 2003). Д. Акенсон (Akenson, 1996) підкреслює, що ірландці в Америці є частиною складної групи, яку можна по-справжньому зрозуміти тільки на основі їхнього спільного зв'язку з іншими членами ірландської діаспори та їхнього зв'язку з батьківщиною їхнього походження, Ірландією. Він також стверджує, що ірландці Північної Америки в певному сенсі сильно відрізняються від усієї ірландської діаспори, яка розселена у багатьох інших частинах світу (Akenson, 1996, pp. 218–219).

Спостерігається науковий доробок, що присвячений ролі ірландської діаспори у мирному врегулюванні проблеми між Ірландією та Великою Британією (Shain, & Argasinha, 2006; Shain, 2002). Важливими виявилися і дослідження, що пов'язані зі збереженням та особливостями ірландської ідентичності (Doan, 2012; Mitchell, 2020; Stapleton, 2006).

Методи

В методологічну основу дослідження покладено принципи історизму та об'єктивності. Принцип історизму дав змогу розглянути ірландську діаспору в США у динаміці її розвитку із самого початку процесу імміграції ірландців у США до сьогодення. Принцип об'єктивності дозволив проаналізувати науковий доробок американських та ірландських дослідників із проблематики, що розглядається.

Також застосовувалася комплексна методика, що містить загальнонаціональні опитування, моделювання проблем етнополітичної сфери, аналіз документів Ірландії та США з питань етнополітики та лобізму. Крім того, у роботі використовуються елементи системного підходу в дослідженні тенденцій і динаміки процесів лобіювання, зокрема етнічного лобі на політику США. Системний підхід дозволив вивчити ірландську діаспору як систему, яка динамічно розвиватиметься і складається з елементів, які взаємопов'язані та впливають один на одного.

Для досягнення мети дослідження авторкою використовувалися загальнонаукові методи аналізу та синтезу. У межах вивчення окремих аспектів розвитку ірландської діаспори авторка застосовувала історичний і порівняльний методи, які допомагали визначити проблеми, з якими стикалися вірменські іммігранти, простежити динаміку впливу ірландської діаспори на політичний процес у США, а також сформулювати перспективи збереження ірландської ідентичності США.

Результати

Нині великі ірландські діаспори є у США, Шотландії, Англії, Канаді, Австралії та деяких інших країнах. Однак найбільша кількість мігрантів, які мають ірландське коріння, спостерігається серед громадян Сполучених Штатів Америки. Це нащадки тих, хто свого часу з різних причин виїхав та влаштувався у США. Отже, на сьогодні найбільша закордонна ірландська діаспора проживає у США, чисельність якої набагато перевищує показник населення самої Республіки Ірландія. Приміром, в Ірландії проживає 5,1 млн осіб, із яких 3,9 млн – ірландці (Census of Population 2022..., 2022). У свою чергу в США офіційно проживає близько 31,5 млн осіб, які повідомили про своє ірландське походження (Harry St. Patrick's Day..., 2021). Дж. Буш-молодший, який та-

кож має ірландське коріння, свого часу стверджував, що близько 44 млн американців вважають себе ірландцями за походженням (Bush, 2001).

Причини виникнення ірландської діаспори США.

Ірландсько-католицькі іммігранти приїжджали до Америки з колоніальних часів. Наприклад, Ч. Керролл іммігрував до Америки у 1706 р. Його онук Ч. Керролл із Керроллтона підписав своїм ім'ям Декларацію незалежності США. Картопляна хвороба та голод 1845 р. в Ірландії часто асоціюються з початком другої хвилі ірландської імміграції до США. Грибок, який знищив посіви картоплі, спричинив руйнівний голод, який охопив Ірландію. За п'ять років мільйон ірландців померло, а півмільйона прибули до Америки, щоб розпочати нове життя. Однак умови життя в багатьох частинах Ірландії були дуже важкими завдяки до "картопляної хвороби" 1845 р., і велика кількість ірландців покинула свою батьківщину ще у 1820-х роках. Фактично, населення Ірландії різко скорочувалося протягом усього XIX ст. Дані перепису вказують на те, що ірландське населення становило 8,2 млн у 1841 р., 6,6 млн – у 1851 р. і лише 4,7 млн – у 1891 р. За оцінками протягом 1820–1930 рр. до США прибуло близько 4,5 млн ірландців. Між 1820–1860 рр. ірландці налічували понад третину всіх іммігрантів у США. У 1840-х роках вони становили майже половину всіх іммігрантів у державі. Примітним фактом є те, що до голоду іммігрантами з Ірландії були переважно чоловіки, тоді як у роки голоду і після нього країну залишали цілі сім'ї. У подальші роки більшість ірландських іммігрантів становили жінки (Irish-Catholic Immigration to America, 2024).

Ірландська діаспора у політичному процесі США та ірландське лобі в державних структурах.

Наприкінці XIX ст. і на початку XX ст. американці ірландського походження стали потужною політичною силою у містах США. Грунтуючись на принципах лояльності до особистості й організації, вони допомогли створити так звані "політичні машини", що здатні отримати голоси на різних виборах. Хоча ці "політичні машини" найбільше запам'яталися своєю корупцією, вони створили соціальні послуги завдяки до того, як були санкціоновані національними політичними рухами.

"Політичні машини" панували в кількох великих американських містах, від Нью-Йорка до Сан-Франциско. Наприклад, "політична машина" Нью-Йорка в Тамані перебувала під контролем американців ірландського походження понад 50 років. Вільям Р. Грейс став першим мером Нью-Йорка ірландського походження у 1880 р. Через чотири роки Х'ю О'Брайен обійняв ту саму посаду в Бостоні. "Політичні машини" надали американцям ірландського походження можливість отримати роботу, вирішити питання натуралізації та навіть отримати їжу чи паливо для опалення у надзвичайних ситуаціях (Irish Identity, Influence and Opportunity, 2024).

Ірландці встановили моделі, яким новоприбулі до Сполучених Штатів продовжують слідувати і сьогодні. Вибір житла, нові професії, фінансова підтримка сімей, що залишилися на батьківщині, а також ланцюгова імміграція, яка привела до США нових родичів, є лише деякими з цих моделей. Ірландські іммігранти іноді стикалися з ворожістю з боку інших груп населення у США. Їх звинувачували у поширенні хвороб та в антисанітарних умовах, у яких мешкала значна кількість ірландських іммігрантів.

Згодом чимало американців ірландського походження піднялися професійними й соціальними сходами, обійнявши такі політично призначені посади, як

поліцейські, пожежники та вчителі. Американці ірландського походження у другому та третьому поколіннях були в середньому більш освіченими та заможнішими, ніж їхні батьки, а деякі з них, наприклад сім'я Кеннеді, увійшли до кола влади. Перший Кеннеді, що прибув до Сполучених Штатів 1848 р., був чорноробом. Його син досяг скромних успіхів у цій країні, але його онук Джо-зеф П. Кеннеді, який отримав вищу освіту, заробив ста-ток, що дозволив правнукам, один із яких став прези-дентом США (Джон Ф. Кеннеді), досягти великого полі-тичного успіху (Joining the Workforce, 2024).

Ірландська діаспора бере активну участь у політи-чному процесі США. Представники ірландського етно-су зіграли одну із ключових ролей у процесі форму-вання американської нації та державності. Більше того, ірландці, будучи рупором американського като-лицтва, сприяли зближенню США з Ватиканом. Амери-канський історик Джей Долан у монографії "Католиць-кий досвід Америки" зазначає, що ірландці стали найпотужнішою етнологістською групою завдяки фор-муванню політичного мосту, що пов'язав європейський католицизм з американським протестантським світом. Про високий рівень організованості американо-ірландських угруповань свідчить той факт, що єдиним в американській історії президентом-католиком був ірландець Джон Кеннеді. Ірландський лобістський чинник обґрунтовується фінансовими впливами з боку політичних кланів Кеннеді, Томпсонів, Фітцпатрі-ків, Фіні та Донованів. Протягом тривалого часу пред-ставники заможних сімей надавали фінансову підтримку Ірландській республіканській армії та лобію-вали інтереси незалежної Ірландії на міжнародній арені (Dolan, 2003)..

Ірландська лобістська система побудована у такий спосіб, що фінансові еліти завжди підтримують пред-ставників своєї громади, які прагнуть зробити політичну кар'єру. Приміром, завдяки допомозі сім'ї Кеннеді на висотах американської політики опинилися колишній міністр оборони Р. Макнамара, експікер Конгресу Т. О'Ніл, колишній держсекретар Дж. Керрі та нинішній президент США Дж. Байден. Завдяки своїм політичним і фінансовим можливостям ірландське лобі забезпечує офіційному Дубліну привілейоване становище в амери-канській зовнішній політиці. У США були створені "Ірландський північний комітет" і "Група друзів Ірландії", що покликані надавати грошову й міжнародну допомогу католикам Північної Ірландії. У періоди конфліктів Англії та Північної Ірландії більшість американських конгрес-менів симпатизували ірландцям, що викликало невдо-волення і роздратування в Лондоні. Свого часу такі ексконгресмени, як Е. Кеннеді, Б. Моррісон, Т. О'Ніл і Дж. Байден домоглися від адміністрації президента Р. Рейгана офіційної заяви про те, що США підтриму-ють діяльність "Міжнародного фонду для Ірландії".

Американський політолог Н. Гамільтон зазначав, що дії адміністрації Р. Рейгана завдали шкоди стратегічним відносинам США та Великої Британії. На думку Н. Гамільтона, на той момент Р. Рейган, який так само мав ірландське коріння, потрапив під вплив вузької та добре організованої групи лобістів на чолі із сенатором Кеннеді. Криза недовіри в американо-британських від-носинах посилалась під час президентства Б. Клінтона. 1992 р. було створено лобістську організацію "Амери-канці за нову повістку для Ірландії (АНПІ)", яка об'єдна-ла найвпливовіших американців ірландського похо-дження: політиків, банкірів, журналістів, науковців, релі-гійних діячів, зірок кіно та шоубізнесу. Професор брита-

нського університету Кента Фергал Кокран у роботі "Північна Ірландія: Неохочий світ" наголошує, що АНПІ чинила тиск на адміністрацію Б. Клінтона, представля-ючи політичну ситуацію в Белфасті лише з проірланд-ського ракурсу (Cochrane, 2013).

Активність АНПІ сприяла тому, що Б. Клінтон, який мав ірландське коріння, всупереч негативному рішення-ю Ради з національної безпеки, ЦРУ та Держдепартамен-ту США, видав особливий президентський указ, за яким лідеру проірландського руху "Шин Фейн" Дж. Адамсу було надано американську візу для участі в офіційній конференції з Північної Ірландії. Цей жест був негатив-но розцінений британським урядом і громадськістю. Деякі члени англійської делегації відмовилися від участі у конференції, а журналісти зазначали, що Б. Клінтону потрібно визначитися, хто він: президент США чи ірланд-ський націоналіст. У свою чергу британці були також обурені тим, що Б. Клінтон призначив етнічного ірланд-ця Дж. Мітчелла своїм спеціальним радником з питань Ірландії. Таким чином, завдяки лобістським зусиллям ірландських груп інтересів Клінтон надав етнополітич-ному конфлікту в Північній Ірландії пріоритетну роль у зовнішній політиці. Він особисто брав участь у перего-ворах, що сприяли підписанню Белфастської угоди.

Ірландська діаспора США впливає на політичний процес у США та має вагоме лобі в державних структу-рах. Однак, незважаючи на суттєвий вплив, також за-уважується, що ірландська діаспора певною мірою втрачає свій вплив. Причинами є велика кількість супе-рників і відсутність чіткої політичної програми. Примі-ром, лише ірландська спільність має в Конгресі два об'єднання, що є показником аж ніяк не сили, а розбіж-ностей у її лавах. До того ж, етнічна належність грає сьогодні при голосуванні набагато меншу роль, ніж конфесійна чи класова. Крім того, ця спільність практи-чно повністю асимілювалася, і все йде до того, що ко-лись бурхлива зовнішньополітична активність ірландсь-кої діаспори скоро стане надбанням історії, як це стало-ся з італійською та німецькою громадами (Trew, 2013).

У цьому контексті необхідно наголосити, що для того, щоб стати значною політичною силою, будь-якій групі інтересів, у тому числі й етнічній, необхідна орга-нізація, головною метою якої буде вплив на політиків з метою прийняття ними вигідних для групи рішень. Щоб ефективно брати участь у політичному процесі, етнічна організація передусім має бути єдиною. З цієї позиції однією із проблем залишається досягнення міжособистісної гармонії та ідеологічного консенсусу всередині організації.

Особлива політична близькість і відносини між Республікою Ірландія та США. 100 років тому, у жов-тні 1924 р., Ірландія відкрила дипломатичні відносини зі Сполученими Штатами Америки, коли Т. Смітті вручив свої вірчі грамоти 30-му президенту США К. Куліджу. Т. Смітті був Надзвичайним і Повноважним Послом тогочасної Ірландської Вільної держави та, на сьогодні, Республіки Ірландія. Американські консульські чиновни-ки працювали в Ірландії з кінця XVIII ст., але справжні двосторонні відносини були неможливі доти, доки пів-денна частина Ірландії не домоглася незалежності від Сполученого Королівства за підтримки ірландської ді-аспори в США у грудні 1921 р.

Ірландія є чудовим прикладом транснаціональних від-носин і ролі діаспор у їхній побудові. Історія цього невеликого західноєвропейського острова давно перетина-ється з історією колоніальної Америки, а згодом і Сполу-чених Штатів Америки. Дипломатія, економіка, освіта,

націоналізм, туризм, культура, філантропія та рух капіталу були основними точками дотику між двома країнами. Але імміграція забезпечила найдовший і найміцніший зв'язок, про що нам тепер нагадує 46-й президент США Джозеф Р. Байден, який має глибоке батьківське й материнське коріння у графствах Мейо і графстві Лаут. Обидві сторони його сім'ї залишили Ірландію під час Великого ірландського голоду (1845–1851), що є спадщиною, яку він поділяє з мільйонами американців (Casey, 2021).

Дж. Байден є шостим президентом Сполучених Штатів, який має ірландське коріння. Прапрадід і прадід Дж. Байдена були вихідцями з Ірландії, поряд з іншими президентами США – У. Грантом, Джоном Ф. Кеннеді, Р. Ніксоном, Р. Рейганом і Б. Клінтоном. Якщо генеалогічна близькість до Ірландії була єдиним лакмусовим папірцем, то ці найвідоміші політичні лідери США ірландського походження насправді є менш ірландцями, ніж 7-й президент США Е. Джексон, 15-й президент США Дж. Б'юкенен та 21-й президент США Честер Артур, які були синами одного чи кількох ірландських іммігрантів. Проте всі вони походили з різних соціальних, політичних і релігійних верств Ірландії та Америки (Casey, 2021).

У цьому контексті зауважимо, що 44-й президент США Б. Обама також повідомляє про те, що має певні ірландські коріння. Хоча ірландське коріння Б. Обами ще більш далеке, ніж у Дж. Байдена, проте на сьогодні його зв'язки з графством у центрі Ірландії Оффалі з гордістю виставлені в музеї та на зупинці для відпочинку на автостраді в Маніголлі, місці народження його прапрапрадіда.

Для Ірландії президент Сполучених Штатів з документально підтвердженою спадковістю підкреслює довговічність трансатлантичних зв'язків острова, а також важливість його політичної незалежності. Президент США Дж. Кеннеді відвідав Ірландію в червні 1963 р., після свого візиту до Берліна, де виголосив свою знамениту на сьогодні промову часів холодної війни. У Дубліні Кеннеді узаконив революційні витоки ірландської держави, поклавши вінок до Арбор-Хілл, місця заспокоєння людей, страчених 1916 р. за сміливий кинути виклик британській колоніальній владі. Потім він виголосив промову перед законодавчими зборами Ірландії (обидві палати парламенту), ставши першим іноземним лідером, який це зробив. Дж. Кеннеді виклав своє бачення місця Ірландії у світі, в якому підкреслив, що Ірландія має прекрасні відносини зі США й важливість самовизначення Республіки Ірландія. Промова Дж. Кеннеді стала підтвердженням світового визнання для Ірландії, яка є членом ООН лише з 1955 р., а також виправданням того, що вона викликала гнів англо-американців своїм збереженням нейтралітету під час Другої світової війни (Casey, 2021).

Убивство Дж. Кеннеді всього через п'ять місяців після візиту до Ірландії виявилось великим потрясінням. Як згадував ірландський журналіст Піт Хемілл у 1999 р., чоловіки та жінки, як протестанти, так і католики, у Белфасті (хоча Північна Ірландія, за великим рахунком, не брала участі у візиті 1963 р.) плакали "у такому масштабі горя, якого я ніколи не бачив ні до, ні після цього, ні в Белфасті та ні у будь-якому місці на світі". Чому це мало бути так, можна інтерпретувати по-різному: Дж. Кеннеді представляв покоління іммігрантів, які не змогли повернутися додому; він був утіленням американської мрії, ставши президентом США лише за чотири покоління після голоду в Ірландії, і він був першим ірландським католиком, який остаточно зламав політичну "скляну стелю" між Ірландією та США (Casey, 2021).

Вихід Великої Британії з ЄС (брекзит) ускладнює відносини Республіки Ірландія з Північною Ірландією і виявився предметом занепокоєння адміністрації Дж. Байдена у зовнішній політиці. Рішення Великої Британії вийти зі складу ЄС знову ставить під загрозу стабільність у регіоні. Республіка Ірландія є членом ЄС, а Північна Ірландія як частина Великої Британії, не входить до ЄС. Вони мають спільний сухопутний кордон, який колись ретельно патрулювався британськими військами, а сьогодні практично невидимий.

Ірландія багато в чому бачить своє майбутнє процвітання, що пов'язане з вихованням ірландських цінностей та культури серед нових поколінь американців, а також з можливістю мати право голосу на світовій арені. 2021 р. Ірландія в четвертий раз засідала разом зі США в Раді Безпеки ООН, у рік століття своєї незалежності. Стаття 2 Конституції цієї країни свідчить, що "ірландська нація цінує свою особливу близькість до людей ірландського походження, які живуть за кордоном і поділяють її культурну самобутність і спадщину" (Irish Constitution, 2024).

На сьогодні майже 32 млн американців заявили про своє ірландське походження, переважна більшість із яких є етнічними представниками пізнього покоління (Happy St. Patrick's Day..., 2021). Це означає, що ірландська діаспора в США далека від однорідності та перебуває в процесі формування. Нині Ірландія запланувала глобальну стратегію на 2020–2025 рр., спрямовану на поглиблення своїх зв'язків за кордоном, а також на те, щоб охопити тих американців, які тільки виявляють зв'язки з Ірландією за допомогою тестування ДНК і генеалогічного розслідування, включаючи людей змішаного етнічного й расового походження (Casey, 2021).

Особливості ірландської ідентичності у США. Кожен березень, під час Дня святого Патрика, у містах і селищах США проходять паради, присвячені ірландській спадщині. Як зазначалося, близько 32 млн американців, згідно з переписом населення США, ідентифікують себе як американці ірландського походження. У зв'язку з цим актуальним залишається питання: хто ідентифікує себе американцями ірландського походження, які їхні цінності та чи збереглися з часом їхні зв'язки зі споквітною ірландською батьківщиною?

У цьому контексті Ірландський будинок Глюксмана при Нью-Йоркському університеті та Рада з американо-ірландських відносин доручили компанії "Change Research", яка опікується опитуваннями населення з національним рейтингом, провести нове загальнонаціональне опитування з метою знайдення деяких відповідей. Важливим відкриттям є те, що американці ірландського походження, незважаючи на те, що їх відокремлюють багато поколінь від Ірландії, як і раніше, залучають свою ірландську спадщину через ірландську історію та культуру, а також позитивне сприйняття ірландської ідентичності в США (Smyth, & O'Dwyer, 2023).

Переважна більшість пращурів американців ірландського походження емігрували з Ірландії більше трьох поколінь тому, але на питання, що їх найбільше приваблює в їхній ірландсько-американській ідентичності, 33 % відповіли – історія Ірландії, 24 % – ірландська музика, 12 % – позитивне сприйняття США та 11 % – подорожі до Ірландії. Згідно з цим новим дослідженням, релігія відіграє меншу роль в ірландсько-американській ідентичності, ніж у минулому. Хоча майже половина (47 %) респондентів або ідентифікують себе як католики, або були виховані католиками. Лише 12 % – регулярно відвідують церкву, 20 % – не відвідують церкву регулярно, а 15 % –

були виховані католиками, але більше не ідентифікують себе як католики. Крім того, молоді американці ірландського походження не ототожнюють себе з католицизмом настільки, як їхні старші колеги; лише 23 % осіб віком до 35 років ідентифікують себе як католики. Ще 17 % тих, хто молодший за 35 років, були виховані католиками, але більше не ідентифікують себе як католики (Smyth, & O'Dwyer, 2023).

Опитування підтвердило, що значна кількість нащадків ірландських протестантських іммігрантів XVIII і XIX ст., як і раніше, ідентифікують себе як американці ірландського походження, що становить 19 % респондентів. 3 % заявили, що вони – євангелісти, 1 % – євреї та 16 % – нерелігійні. На питання, що найбільше пов'язує їх із ірландсько-американською ідентичністю, 33 % респондентів відповіли, що це – сім'я, 18 % – почуття соціальної справедливості та відповідальності один за одного, які включають чесність і трудову етику, любов до країни, громадське життя тощо (Smyth, & O'Dwyer, 2023).

Після фактичного припинення імміграції з Ірландії після ухвалення Закону про імміграцію та громадянство 1965 р. багато ірландських американських лідерів побоювалися, що їхня спільнота може старіти. Опитування показує, що у 17 % респондентів є принаймні один дідусь і бабуся, які приїхали з Ірландії, але з опитування також видно, що 77 % респондентів, що походять від ранніх поколінь ірландських іммігрантів, мають значний зв'язок зі своєю ірландською спадщиною через ірландську культуру, у тому числі музичні концерти, театр і танці. Цей потяг до ірландської культури підтверджують результати опитування молодих американців ірландського походження, проведеного 2017 р. і "IrishCentral.com" та "Amárach Research", під час якого з'ясувалося, що респондентів приваблює ірландська музика, література й ірландська мова. На питання, що Ірландія може зробити для зміцнення зв'язків американців ірландського походження з батьківщиною своїх предків, 52 % відповіли, що молоді американці ірландського походження мають більше можливостей навчатися і працювати в Ірландії. За цим була додаткова підтримка вивчення ірландської мови в коледжах США та лобювання імміграційної реформи для ірландських іммігрантів у США (Smyth, & O'Dwyer).

Американці ірландського походження, як і раніше, дуже активні в політиці США, маючи відомих лідерів Демократичної та Республіканської партій на федеральному рівні, рівні штатів і місцевому рівні. На запит, яке найважливіше питання для американських політиків необхідно вирішити щодо Ірландії, 31 % відповіли, що підтримують мирне об'єднання Ірландії, 29 % обрали двосторонню торгівлю та інвестиції між Ірландією та США, а потім підтримали Белфастську угоду, візи для нових ірландських іммігрантів та візи для ірландців, які не мають документів (Smyth, & O'Dwyer).

Для тих політиків в Ірландії та США, хто шукає способи залучити подальші покоління молодих американців ірландського походження до їхньої ідентичності та до Ірландії, ключовим висновком опитування є надання молодим американцям ірландського походження більше можливостей для навчання, волонтерства та роботи в Ірландії; виділяти більше ресурсів на вивчення ірландської мови у коледжах США; лобювати імміграційну реформу для ірландських іммігрантів у США; надати можливість ірландським громадянам за кордоном голосувати на виборах президента Ірландії тощо.

У парадигмі "Нової Ірландії" повсякденна національна ідентичність і традиції сприймаються як дина-

мічні, змістовні, внутрішньо суперечливі та асиметричні за своєю конструкцією. Особливість ірландської ідентичності полягає в тому, що народність передує державності, зі змістом і конфігурацією, що динамічно змінюється з часом у відповідь на геополітичні можливості, партійно-політичні інтереси й повсякденну практику. Наявна сукупність переконань, цінностей та очікувань, що втілюється в ірландській ідентичності громадян США, свідчить про те, що ірландська ідентичність є одночасно історично вкоріненою, глибоко персоналізованою та політично організованою.

Отже, констатується динаміка зміни ідентичності: базові зміни у змісті, значенні та пережитого досвіду відбуваються у міру зміни соціальної практики, а зміни в категоріях ідентичності, що виникли раптово, відбуваються у міру того, як формуються нові групові спілки у відповідь одночасно на "політичні події та на зміну повсякденних смислів". К. Мітчелл описує радикальний процес зміни повсякденних практик, досвіду та смислів, що відбувся у 1960-х роках (Mitchell, 2020). Але, як зауважує ірландський дослідник Дж. Тод, "з початку 2010-х рр. і до сьогодні повсякденні зміни співіснують із посиленням "юніоністичної ідентичності", що об'єднує Республіку Ірландію й Північну Ірландію. "Парадигма двох традицій приховує цю складність та захищає простоту групової ідентичності. Парадигма Нової Ірландії підкреслює дисонанс між ідентичністю як досвідом та ідентичністю як груповістю та висуває на перший план альтернативні можливі конструкції групової ідентичності, які можуть захистити безперервність досвіду, пам'яті та цінностей" (Mitchell, 2020).

Дискусія і висновки

Зростання впливу етнічних груп на зовнішню політику США почалося у XIX ст. з діяльності численної, згуртованої та англомовної ірландської діаспори. Ірландські емігранти всіляко прагнули залучити США передусім у вирішення конфлікту з Великою Британією, розраховуючи у такий спосіб здобути незалежність Ірландії. Після прибуття ірландців до США їх часто зустрічали з підозрою та ворожістю. Численні проблеми виявилися чинником консолідації та згуртованості ірландської діаспори. Сьогодні чимало американців прагнуть заявити про свої ірландські коріння та ідентичність. Таким чином, американці ірландського походження продовжують підтримувати міцний зв'язок зі своєю ірландською прабатьківщиною. Американців ірландського походження, незважаючи на те, що їх відокремлює багато поколінь від Ірландії, як і раніше, приваблює своя ірландська спадщина через ірландську історію та культуру, а також позитивне сприйняття ірландської ідентичності у США. Однак необхідно також враховувати, що історичний зв'язок між Ірландією та США перебуває на перехідному етапі. Незважаючи на те, що "ірландська Америка" не зникає повністю, історичний зв'язок між Ірландією та США змінюється фундаментальним чином, опосередковано силами глобалізації, трансформації сучасної системи міжнародних відносин і міжнародного порядку.

Зважаючи на чисельність і впливовість ірландської діаспори виникають нові виклики та напрями залучення соціального капіталу ірландської діаспори. Ірландська діаспора у США має вагомий соціальний капітал і вплив на політичний процес у США, оскільки безліч вихідців з Ірландії займають керівні посади, від мерів до президентів. На сьогодні спостерігається зростання ролі ірландської діаспори, що охоплює її політичну участь усередині країни та за кордоном за допомогою таких

заходів, як політичне представництво та пропаганда. Наприклад, ірландська діаспора США зіграла важливу роль на шляху до встановлення миру в Північній Ірландії. Уряд Ірландії так само, як і багато політичних лідерів ірландського походження в США, постійно обмірковують нові способи посилення громадянської й політичної активності ірландської діаспори США.

Ірландська діаспора в США робить значний внесок у суспільно-політичне життя США тому, що громадяни США ірландського походження залучаються до політичного процесу та мають право голосу. У політичному й соціально-економічному спектрах Ірландії існує консенсус стосовно того, що добробут й економічне відновлення республіки залежать від продуктивної взаємодії з ірландською діаспорою США, яка є значним політичним і величезним ресурсом соціального капіталу.

Американці ірландського походження, які утворюють значну та впливову діаспору в США, твердо вірять у збереження своєї ідентичності. Вони всілякими способами прагнуть підтримувати Ірландію – від фінансово-економічної до політичної допомоги країні на світовій політичній арені. Ірландські емігранти у США підтримують родинні зв'язки і фінансово допомагають своїм родичам в Ірландії, а також фінансують чимало бізнес-проектів. Ірландія розраховує на підтримку своєї діаспори у США та взаємодіє з нею на всіх рівнях. Уряд держави зробив помітний внесок у зростаючу довіру ірландської діаспори завдяки ролі Ірландії в міжнародних організаціях (через мережу посольств і консульських установ, Програму підтримки емігрантів, Глобальний ірландський економічний форум, а також численні ініціативи та заходи, що забезпечують допомогу мереж діаспори).

Список використаних джерел

- Akenson, D. H. (1996). *The Irish Diaspora: A Primer*. P. D. Meany.
- Bush, G. W. (2001, February 26). Irish-American Heritage. *Office of the US Press Secretary*. <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2001/02/text/20010226-14.html>
- Casey, M. R. (2021, January 2). Ireland and America: A Special Affinity. *Georgetown Journal of International Affairs*. <https://gjia.georgetown.edu/2021/02/02/ireland-and-america-a-special-affinity/>
- Census of Population 2022. (2022, June 23). Preliminary Results. *Central Statistics Office*. <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-cpr/censusofpopulation2022-preliminaryresults/>
- Cochrane, F. (2013). *Northern Ireland: The Reluctant Peace*. Yale University Press.
- Irish Constitution. (2024). *Government of Republic of Ireland*. <https://assets.gov.ie/6523/5d90822b41e94532a63d955ca76fdc72.pdf>
- Doan, J. E. (2012). Ulster Presbyterian Immigration to America. In M. Busted, F. Neal, & J. Tonge (Eds.), *Irish Protestant Identities* (pp. 187–199). Manchester UP.
- Fitzgerald, P., & Lambkin, B. (2008). *Migration in Irish History, 1607–2007*. Palgrave Macmillan.
- Happy St. Patrick's Day to the One Out of 10 Americans Who Claim Irish Ancestry. (2021, March). *United States Census Bureau*. <https://www.census.gov/library/stories/2021/03/happy-saint-patricks-day-to-one-of-ten-americans-who-claim-irish-ancestry.html>
- Irish-Catholic Immigration to America. (2024). *Library of Congress*. <https://www.loc.gov/classroom-materials/immigration/irish/irish-catholic-immigration-to-america/>
- Irish Identity, Influence and Opportunity. (2024). *Library of Congress*. <https://www.loc.gov/classroom-materials/immigration/irish/irish-identity-influence-and-opportunity>
- Joining the Workforce. (2024). *Library of Congress*. <https://www.loc.gov/classroom-materials/immigration/irish/irish-catholic-immigration-to-america>
- Dolan, J. P. (2003). *In Search of an American Catholicism: A History of Religion and Culture in Tension*. Oxford University Press.
- Kenny, K. (2003). Diaspora and Comparison: The Global Irish as a Case Study. *Journal of American History*, 90(1), 134–162.
- Mitchell, C. (2020). Divided politics, blended lives. *Fortnight*, 479, 27–29. <https://fortnightmagazine.org/wp-content/uploads/2021/01/Fortnight@50-2020.pdf>

Shain, Y., & Aryasinha R. P. (2006). Spoilers or Catalysts? The Role of Diasporas in Peace Processes. In E. Newman, & O. Richmond (Eds.), *Challenges to Peacebuilding: Managing Spoilers During Conflict Resolution* (pp.105–133). United Nations UP.

Shain, Y. (2002). The Role of Diasporas in Conflict Perpetuation or Resolution, *SAIS Review*, 22(2), 115–144.

Smyth, T., & O'Dwyer, B. (2023, March 1). *Irish Americans' connection to their heritage remains strong due to draw of Ireland's history and culture*. The Irish Times. <https://www.irishtimes.com/opinion/2023/03/01/irish-americans-connection-to-their-heritage-remains-strong-due-to-draw-of-irelands-history-and-culture/>

Stapleton, K. (2006). Identity Categories in Use: Britishness, Devolution and the Ulster-Scots Identity in Northern Ireland. In J. Wilson, & K. Stapleton (Eds.), *Devolution and Identity* (pp. 11–32). Ashgate.

Tod, J. (2021). Unionism, Identity and Irish Unity: Paradigms, Problems and Paradoxes. *Irish Studies in International Affairs*, 32(2), 53–77. <https://doi.org/10.3318/ISIA.2021.32b.8>

Trew, J. D. (2013). *Leaving the North: Migration and Memory, Northern Ireland 1921–2011*. Liverpool UP.

References

- Akenson, D. H. (1996). *The Irish Diaspora: A Primer*. P. D. Meany.
- Bush, G. W. (2001, February 26). Irish-American Heritage. *Office of the US Press Secretary*. <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2001/02/text/20010226-14.html>
- Casey, M. R. (2021, January 2). Ireland and America: A Special Affinity. *Georgetown Journal of International Affairs*. <https://gjia.georgetown.edu/2021/02/02/ireland-and-america-a-special-affinity/>
- Census of Population 2022. (2022, June 23) – Preliminary Results. *Central Statistics Office*. <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-cpr/censusofpopulation2022-preliminaryresults/>
- Cochrane, F. (2013). *Northern Ireland: The Reluctant Peace*. Yale University Press.
- Irish Constitution. (2024). *Government of Republic of Ireland*. <https://assets.gov.ie/6523/5d90822b41e94532a63d955ca76fdc72.pdf>
- Doan, J. E. (2012). Ulster Presbyterian Immigration to America. In M. Busted, F. Neal, & J. Tonge (Eds.), *Irish Protestant Identities* (pp. 187–199). Manchester UP.
- Fitzgerald, P., & Lambkin, B. (2008). *Migration in Irish History, 1607–2007*. Palgrave Macmillan.
- Happy St. Patrick's Day to the One Out of 10 Americans Who Claim Irish Ancestry. (2021, March). *United States Census Bureau*. <https://www.census.gov/library/stories/2021/03/happy-saint-patricks-day-to-one-of-ten-americans-who-claim-irish-ancestry.html>
- Irish-Catholic Immigration to America. (2024). *Library of Congress*. <https://www.loc.gov/classroom-materials/immigration/irish/irish-catholic-immigration-to-america/>
- Irish Identity, Influence and Opportunity. (2024). *Library of Congress*. <https://www.loc.gov/classroom-materials/immigration/irish/irish-identity-influence-and-opportunity/>
- Joining the Workforce. (2024). *Library of Congress*. <https://www.loc.gov/classroom-materials/immigration/irish/irish-catholic-immigration-to-america/>
- Dolan, J. P. (2003). *In Search of an American Catholicism: A History of Religion and Culture in Tension*. Oxford University Press.
- Kenny, K. (2003). Diaspora and Comparison: The Global Irish as a Case Study. *Journal of American History*, 90(1), 134–162.
- Mitchell, C. (2020). Divided politics, blended lives. *Fortnight*, 479, 27–29. <https://fortnightmagazine.org/wp-content/uploads/2021/01/Fortnight@50-2020.pdf>
- Shain, Y., & Aryasinha, R. P. (2006). Spoilers or Catalysts? The Role of Diasporas in Peace Processes. In E. Newman, & O. Richmond (Eds.), *Challenges to Peacebuilding: Managing Spoilers During Conflict Resolution* (pp.105–133). United Nations UP.
- Shain, Y. (2002). The Role of Diasporas in Conflict Perpetuation or Resolution, *SAIS Review*, 22(2), 115–144.
- Smyth, T., & O'Dwyer, B. (2023, March 1). *Irish Americans' connection to their heritage remains strong due to draw of Ireland's history and culture*. The Irish Times. <https://www.irishtimes.com/opinion/2023/03/01/irish-americans-connection-to-their-heritage-remains-strong-due-to-draw-of-irelands-history-and-culture/>
- Stapleton, K. (2006). Identity Categories in Use: Britishness, Devolution and the Ulster-Scots Identity in Northern Ireland. In J. Wilson, & K. Stapleton (Eds.), *Devolution and Identity* (pp. 11–32). Ashgate.
- Tod, J. (2021). Unionism, Identity and Irish Unity: Paradigms, Problems and Paradoxes. *Irish Studies in International Affairs*, 32(2), 53–77. <https://doi.org/10.3318/ISIA.2021.32b.8>
- Trew, J. D. (2013). *Leaving the North: Migration and Memory, Northern Ireland 1921–2011*. Liverpool UP.

Отримано редакцією журналу / Received: 01.03.24

Прорецензовано / Revised: 18.04.24

Схвалено до друку / Accepted: 29.10.24

Marianna MARUSYNETS, PhD (Philolog.), Assoc. Prof., Senior Researcher
ORCID ID: 0000-0001-7366-9328
e-mail: maruszinec.marianna@kmf.org.ua
Assoc. Prof. of the Department of History and Social Disciplines
Tivodor Legotsky Research Center of
the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

CHARACTERISTICS OF IRISH IDENTITY AND THE PARTICIPATION OF THE IRISH DIASPORA IN THE POLITICAL PROCESS IN THE USA

Background. *At the end of the 19th century and at the beginning of the 20th century Irish-Americans became a powerful political force in US cities. Based on the principles of loyalty to the individual and the organization, they helped to create the so-called "political machines" capable of winning votes in various elections. The history of both Ireland and the United States are intertwined through migration, trade and economic ties, and diplomatic pressure from governments and non-state actors. The two young nations were united by a common history of British colonialism.*

Methods. *The methodological bases of the research are the principles of historicism and objectivity. A systemic approach was used to study the Irish diaspora as a dynamically developing system consisting of elements that are interconnected and mutually influencing each other.*

The following research methods were used: analysis and synthesis, historical, comparative methods, nationwide surveys, modeling of ethnopolitical problems, analysis of Irish and US documents on ethnopolitics and lobbying.

Results. *Today, the Irish diaspora is actively involved in the US political process. Representatives of the Irish ethnic group played one of the key roles in the formation of the American nation and statehood. The Irish lobbying system is built in such a way that financial elites always support representatives of their community who aspire to a political career.*

The Irish diaspora of the USA influences the political process in the USA and has a powerful lobby in government structures. However, despite significant influence, it is also noted that the Irish diaspora is losing its influence to some extent. The reasons are a large number of rivals and the lack of a clear political program. Besides, only the Irish community has two associations in the Congress, which is not an indicator of strength, but of differences in its ranks. In addition, ethnicity plays a much smaller role in voting today than confession or class.

Conclusions. *It was revealed that the growing influence of ethnic groups on US foreign policy began in the 19th century from the activities of the numerous, cohesive and English-speaking Irish diaspora. Irish emigrants tried in every possible way to involve the United States, first of all, in resolving the conflict with Great Britain, hoping in this way to win the independence of Ireland. It has been proven that Americans of Irish origin, who form a significant and influential diaspora in the USA, firmly believe in preserving their identity and seek to support Ireland in every way – from financial and economic to political support of Ireland on the world political arena.*

Keywords: *Diaspora, identity, political process, foreign policy, USA, Ireland, US president.*

Авторка заявляє про те, що спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declares that the funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses, or interpretation of data; in the writing of the manuscript; or in the decision to publish the results.